

Et TEMA fra www.dreieskiva.com - Roald's rom i rommet

Kongen i Matteusevangeliet

Kongens program

Kongens vanskar og kampar

Motstanden veks

Likningar om Himmelrike. Matt 13.

Roald Kvam © 2008

Kilde: Hjemdalen, Kirsten: "Matteusevangeliet"

Likning, gr "parabole" = å kasta ved sida av (for å samanlikna).

Siktemål med likningane (Matt 13, 10-17).

Tema og gruppering:

Tema: Himmelrike.

Gruppering.

Vekst.

Verdi og glede.

Offer.

Haust (alvoret i domen og forventning til fullendinga).

Bodskap (jfr dei store emna i Jesu forkynning):

Gud – vesen og verksemd (jfr Matt 7, 9-11; Luk 15, 11ff).

Menneske – natur og gudsforhold (jfr Matt 5, 14-16; Luk 10, 30ff).

Guds riket – oppretting, utvikling og fullending (jfr Matt 13, 1-23).

Israel – utvelgning, nådetid, forkasting (jfr Matt 21, 33-44; Luk 13, 6-9).

Tre språklege uttrykksmiddel – ei hjelp til tolking av likningar:

Samanlikning (Matt 9, 36).

Døme (Matt 10, 42).

Metafor (Matt 9, 37).

Tre typar likningar.

Likning.

Ei utvida samanlikning.
Merk konteksten!
Luk 15, 1-2: 16, 9: 19, 11.

Allegori (= "å tala annleis").

Bilettale med djupare meining.
Bygd opp av metaforar.
Matt 13, 1-23: 21, 33-41.

Eksempelfortelling.

Konkrete døme til etterfylgjing.
Luk 10, 30ff.

Likninga om såmannen. Matt 13, 1-9. 18-23.

Matt 12, 46-50.

Innleiinga til likningskapitlet.

"Langsmed vegen" (Matt 13, 4).

Truleg ein hardtrampa sti gjennom åkeren (jfr Matt 12, 1).

"På steingrunn" (Matt 13, 5-6).

Grunn jord var vanleg i Israel.

"Mellom klunger" (Matt 13, 7).

Mannshøge, samanfletta, tørre, skjørt som glas, spiss som syl – kan ikkje rørast, må brennast med kornet.

Klunger = eit bilete på forbanninga etter syndefallet (1 Mos 3, 18).

"I god jord" (Matt 13, 8).

Ikkje naturleg i Israel.

10-30 foll kontra 30, 60 og 100 foll.

Jesus tyder likninga for læresveinane (Matt 13, 18-23).

Såkornet = "ordet om riket".

Forkynning er "så-arbeid".

Himmelriket veks ved forkynning av "ordet om riket".

"Lignelsen om de fire slags hørere" (Martin Luther).

"Suta for det timelege" (v 22).

Gr merimna = å dela eller distrahera sinnelaget.

"Den svikefulle rikdomen" (v 22).

Rikdom gjev lovnad om fred, glede og tryggleik, men er djupast ikkje i stand til å gje det (= avgud).

"Den som høyrer ordet og skjønar det" (v 23).

Sml Mark 4, 20; Luk 8, 15; Sal 51, 12.

